

sikkerhedsstruktur i Mellemøsten. Den seneste konference, som netop er blevet afholdt i Amman i Jordan, giver forhåbninger om, at det vil være muligt på længere sigt at etablere den ønskede sikkerheds- og samarbejdsstruktur.

Endelig har Danmark også været en af de mest aktive partnere på vestlig side i OSCE's middelhavspartnerskab. Man har fundet vigtige erfaringer fra OSCE's løbende dialog med en række arabiske lande navnlig vedrørende god regeringsførelse og frihedsrettigheder.

I det bilaterale spor opereres der med to programtyper, bilaterale partnerskabsprogrammer og regionale tematiske programmer. Bilaterale partnerskabsprogrammer er etableret med Yemen, Jordan og Marokko, mens der i Egypten er etableret et dansk-egyptisk dialoginstitut. Hvert bilateralt program består af en række reformprojekter, der så vidt muligt gennemføres i samarbejde med danske partnere.

Som nævnt er det alt for tidligt at måle effekten af disse projekter. Det, vi imidlertid kan konstatere, er, at Danmark, bl.a. på grund af de principper, der ligger til grund for initiativet, er med til at fremme vigtige reformer på lang sigt. Det gælder f.eks., for nu at nævne nogle, etablering af en ombudsmandsinstitution i Jordan, styrkelsen af kvindernes retsstilling i Marokko gennem bidrag til implementering af Marokkos nye familielov samt udvikling af et klagesystem for menneskerettighedsovertrædelser i Yemen.

Kl. 16.40

Herudover er der foreløbig etableret fire regionale programmer på områderne medier, ungdom, menneskerettigheder og kulturel dialog, ligesom der også er et program for kvinder og ligestilling og et regionalt arbejdsmarkedsprogram, som er i pilotfaserne.

Hvert af de regionale programmer administreres af en dansk partner eller et konsortium af partnere fra civilsamfundet, der formidler kontakt til og samarbejde med andre danske aktører og med civilsamfundsaktører i de arabiske lande. Der er i tilrettelæggelsen af programmet lagt vægt på, at der etableres twinningssamarbejder mellem mellemøstlige og danske partnere om reformspørgsmål.

Der er således ikke tale om traditionelle bistandsprojekter, men om projekter, hvor der etableres samarbejde og udveksling mellem fagfolk og aktive i henholdsvis Mellemøsten og Danmark. Således er mere end 50 danske ngo'er, interesseorganisationer, ungdomsorganisatio-

ner og statslige styrelser og institutioner involveret i de igangværende aktiviteter.

Finansielt er der afsat op til 100 mio. kr. om året til aktiviteterne under det arabiske initiativ. I pilotfasen 2004-05 blev der anvendt henholdsvis 38 mio. kr. og 58 mio. kr., mens der opereres med et budget på 100 mio. kr. for i år.

Efter at pilotfasen nu er tilendebragt, har vi gennemført den analyse af initiativet, som blev offentliggjort i mandags. Analysen indeholder en lang række anbefalinger, som i august vil blive fulgt op af de operationelle tiltag for initiativet, og der er tre hovedanbefalinger i analysen:

For det første skal vi fastholde initiativets overordnede formål, som er at fremme reformer og demokratisering i den arabiske verden og at styrke dialogen mellem Danmark og Mellemøsten. Heri ligger en meget kontant og langsigtet både udenrigs-, sikkerheds- og handelspolitisk interessevaretagelse for Danmark. Tegningsagen har jo tydeliggjort vigtigheden af, at vi får etableret de rette netværk og kontakter i regionen, og at vi også får opbygget den hjemlige resourcebase. Her er det arabiske initiativ et meget effektivt instrument.

For det andet skal vi fastholde initiativets grundlæggende principper om, at indsatserne skal være efterspørgselsdrevne, at vi støtter lokale processer og ikke kommer med egne færdige løsningsmodeller, og at vi udvikler projekter i gensidige og ligeværdige partnerskaber. Disse principper er nøglen til den nødvendige tillidskabelse, som skal til, for at vi kan opnå konstruktive og også ægte og ligeværdige partnerskaber og langsigtede effekter.

For det tredje skal vi fokusere initiativet geografisk og tematisk for at få maksimalt udbytte af vores indsats. Geografisk lægger vi op til at begrænse det bilaterale samarbejde til 6 partnere ud af 18 mulige lande i regionen. Ud over Marokko, Jordan, Yemen og Egypten peges konkret på Algeriet og Libanon som nye potentielle partnerskabslande. Fokuseringen indebærer, at vi sætter grænsen her, og at vi således ikke går ind med bilateral indsats under det arabiske initiativ i andre lande, herunder f.eks. Iran.

Det foreslås så at koncentrere indsatserne i de enkelte lande om tre temaer, der flugter med de behov, som jeg nævnte var defineret i Arab Human Development-rapporterne, nemlig 1) frihedsrettigheder og god regeringsførelse, 2) kvinder og ligestilling og 3) udvikling af videnssamfund, herunder medier.